

6. mai
1942.

FLYVEBLADET

2. årgang
nr. 6.

FOR FRIHET OG RETT - MOT TERROR OG TORTUR

NYE BLODOFRE

Torsdag den 30. april ble dagen vi vil huske fremfor alle andre som den mest karakteristiske for det tyske voldsherredømme i Norge. Da blev 18 unge nordmenn ført fra Grini og myrdet som straff for at "to medlemmer av det tyske sikkerhetspoliti på Vestlandet var skutt fra bakhold av nordmenn i Secret Service's tjeneste", som det heter i den forvrengte tyske meddelelse.

Efter hvad vi har bragt i erfaring var det intet "feigt bakholdsangrep" Endel unge gutter, for hvem Secret Service formodentlig var et temmelig ukjent begrep, vilde reise til England for å slutte sig til de norske tropper og delta i kampen for sitt fedrelands befrielse. En quisling hadde fått nyss om saken og gikk til det tyske sikkerhetspoliti og anga saken til okkupasjonsmakten. Det tyske politi forsøkte å ta to av deltagerne i den planlagte reise til fange ved overrumpling. De to nordmenn blev opmerksom på faren, men ønsket ikke å la sig ta tilfange og torturere av tyske bødler. De gjorde tapper motstand og det utviklet sig til en skjermydse, hvori to tyskere og den ene nordmann blev drept. Den annen nordmann blev livsfarlig såret og døde senere uten å være kommet til bevissthet.

Tyskerne blir alltid dydig indignert når nasjoner eller enkeltpersoner ikke lar sig slakte motstandslost, men forsvarer sig. I dette tilfelle gikk deres hevnlust ut over 18 menn, som hadde ppholdt sig ca. 600 km. fra åstedet og således hadde sitt alibi i jorden. Men de nøiet sig ikke med det. Fangene blev lagt i lenker og pisket før de blev ført fra Grini for og skytes. Man må innrømmes at det har lykkedes de tyske nazister å frigjøre sig for enhver menneskelig optreden.

Henrettelsen fant sted kl. 10. På ^{samme} nøiaktig tidspunkt begynte begravelsen av de to tyske politifolk i Bergen. Tilstede var en rekke tyske førere, med Svolver-helten Terboven og Standartenführer Felis i spissen. De hadde sikkert en særlig sadistisk glede ved å sitte der og vite at i samme øieblikk blev 18 unge nordmenn myrdet som hevn.

De myrdede, hvorav de yngste knapt hadde fyll 19 år, representerte de mest forskjellige stender og yrker. Det som forenet dem, var kjærligheten til fedrelandet, den hadde bragt dem sammen i forsøktet på å forene sig med sine kjempende landsmenn i vest. Deres urettferdige død har saktet oss gjentvende endnu sterkere. Deres blod skal ikke forgjeves rope om hevn.

UTDRAG AV SVLISK PÄRESSE:

Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning 10/4-42.

"Om stridens utgång äro vi ej ovissa".

Kyrkohistoria av stora mått skrives i Norge.

nge, broderlandet i våre hjärtan- derom gavs oförtydbara vittnesbörd vid mesgudstjensten i Domkyrkan igår. Redan en god stund före gudstjenstens gan voro alla sittplatser upptagna, till och med trappstegen upp till koret, och stora gängen var tätt packad av folk. Bland de närvarande märktes representanter för brittiska, amerikanska, brasilianska och andra konsulat. Det var också en andäktig och gripen menighet som vördnadsfullt beredde plats för den unge nordmann som bar den norska flaggan fram till koret. Där lyste den med sina rena, klara färger över all folkets huvuden som en frihetens stolte symbol, flankerad av blågula dukar.

Domprosten Nystedt kunde med full förvisning säga att de norska män och kvinnor i vår stad som den 9. april velat samlas till denna minneshögtid kunde känna att våra hjärtan slå i takt med deras. Kort var den kamp med vapen som det norska folket fick kämpa för två år sedan. Men vi veta alla att det inte var mod och offervilja som fattades. Erfarenheten har visat vad det norska folket kunnat prestera i den längre och svårare kampen för lag och rätt, för civilisationen helt enkelt och för reformationsarvet i kristen tro och okränkthet evangelium.

Kanske finnas, fortsatte talaren, på andra håll folk som kunna stöpas om på samma sätt som en pojke stöper om sina tennsoldater. Men det går inte her i Norden, ty vi ha enligt de ord som Heidenstam lagt i Erik den helliges munn med tiden fått åtskilligt som är oss kärare än livet. Ett sådant folk kan kanske utrotas men aldri omstöpas.

Nordens historia under de senaste åren lär oss hur det förr eller senare måste gå när staten vill härska över allt, även över andens värld. Om den kristna kyrkan böjde sig för sådana krav voro hon ej värd sitt navn. Denna kamp har trätt inn i ett avgörande skede i Norge och den kommer att sträcka sina verkningar vida utöver Nordens gränser. Där skrivs kyrkohistoria av stora mått. Hela Norges folk står redo att värna vad som ej får uppges, därför att man måste lyda Gud mer än människor. Hård och kostsam är striden, men vi äro ej ovissa om utgången. Biskopar, prästar och lärare kunna avsättas och kastas i fångelse. Men Guds ord bär ej bojor och andliga krafter kunna ej nedkämpas med batonger och kulsprutor.

Än en gång skall det visa sig att inga ha större makt än martyrer. Vi böja os idag i vördnad för dem som icke svika vad det än kostar och för dem som offrat sitt liv i kampen för rätt och frihet. Nya sorgebud från haven ha nått os. Nya offer ha krävts. Deras gravar kunna vi ej blomstersmycka men deras minne skall leva, aktat och ärat.

Hård är striden. Tungt äro de offer som krävas. Men ovanskligt sköna äro de glimtar som stundom nå oss från vårt norska broderfolks lidandehistoria. Där var någre unga män som skulle arkebuseras. De gingo sitt öde tillmötes med högburna huvuden och utan hat i sina hjärtan. - Bed dem framför allt inte hat så lød den siste hälsning de sände till de sina. Den hälsningen kommer förvissat gå till historien. Knappast något ord skulde kunna vittne starkare om andokuvlighet och våldets vanmakt. Och dessa unga män ha många själsfräner, hvilka uthärda de bittraste prövningar och lidanden med en sinnets konungliga höghet.

Gud låta freden snart komma, slutade domprosten Nystedt, en rättferdighetens fred & försonlighetens anda, så vi åter får tacka för ett fritt Norge i ett fritt Norden.

Ett vackert musikalsk inslag kompletterade minnesgudstjenstens program. Domprosten Nystedt sjöng begravningsmässan när han efter talet förrettad altartjänst. Påktig steg den unisona songen upp emot kyrkans välv - Gud signe vårt dyre fedreland och Vår Gud han er så fast en bord. Som solister medverkade dr. Bengt Nystedt och fröken Anne Sophie Nystedt. Dr. Nystedt sjöng vid utmärkt röstdisposition O lugna din själ ur Mendelsöhne oratorium Elias samt den store hvite flokk. I de båda solisternas duett, Kjerulfs Kan det tröste-, skimrade fröken Nystedts ljusa sopran med en varm lyster. Vid orgeln medverkade domkyrkeorganisten Asplöf. Musikprogrammet, vars första nummer var Sorgmarsch av Grieg, upptog vidare Åses död som utfördes av en stråkkvartett ur symfoniorkestern. Och så sjöngs till sist unisont, Ja, vi elsker medan de norska och svenska flaggorna med den förstnämnda i teten buras ned för kyrkgången, vördsamt hälsade av menigheten.

Norrmannen är det fredliga arbetets man

Vid Folkpartiets ungdomsförenings möte i Flicklärovarkets aula var det så trångt, att många åhörare fingo stå ute i korridorerna för att genom de öppna dörrarna ta del av programmet. Redaktör A. Lund höll hälsningsförordet, varefter musikdr. Knut Erdmann till ackompanjement av musikdir. Carl Tillius sjöng några norska sånger. Skådespelersken Astri Marie Sewald läste norsk lyrik och den moderna krigslyriken med bl.a. De kuer aldri oss hade sitt särskilda grepp om publikum. Kyrkoherde Albin Rosengren höll därefter högtidstal. Vad som hänt under de två åren från 9. april 1940, fyller oss med avsky

och förakt men också med vördnad, beundran och hoppfullhet inför den starka fosterlandskärlek, som norska folket ådagalgt, sade taleren. Norrmannen är det fredliga arbetets man. Alfred Nobel förstod denna djupa frälskärlek då han gav stortinget i uppdrag att utdela fredspriset. Under dessa år ha norrmännen bringat stora offer, de senaste alldeles utanför våra kuster. Varför lida de allt detta? Jo, därför, att de äro patrioter. Norges biskopar och präster ha ställt sig i spetsen på martyrets väg, och folkets flertall vandrad den. Hemligheten med deras styrke är deras djupa fromhet. Man förstår, att det måste vara svårt för ett folk med en sådan självstendighetskänsla och ett sådant frihetskrav, när tyskerna begick det oförlåtliga mistaket att sätta den man till deras ledare, som nu för pegementet i vårt grannland. Att styras av honom gör livet dubbelt tungt för norrmännen.

Norgesmöte hos NTO

200 personer hade innfunnit sig till NTO's norgesmöte i lokalen Lundgatan 8. Hr. Herbert Vennergren hälsade välkommen och efter några Grieg-kompositioner sjöng sängsällskapets Lyran norska sånger. Klockorna av Viktor Rydberg framfördes av en ung flicka. Professor Harald Hagendahl talade över ämnet Den 9. april. Han skildrade det mörka tvåårsminnet och öppenhöll sig vid den frihetskamp, som alltjämt pågår. Det manande och inresanta föredraget mottogs med strakt bifall. Även vid denna norgesafton läste fröken Sewald norsk krigslyrik.

I Fungsledarens socialdemokratiska ungdomsklub talade en norrmann inför ett fulltaligt auditorium. Sång utfördes av fröknarna Hanna och Karin Eliasson.

NYA DAGLIGT ALLEHANDA 29/4-1942:

N o r g e s t r a g e d i .

"Kyrkan skulle svika sin förpliktelse mot det kristna uppfostringsansvaret om den lugnt säger på att en världslig överhet organiserade en moralisk barn- och folkupptröstan, oavhängig av den kristna synen. Föräldrar och lärare må icke drivas till strid mot sitt eget samvete och lämna barn till en uppfostran, som vill 'revolutionera deras sinne' och införa 'en ny livsåskådning' som står främmande i förhållande till kristendomen."

Med dessa klara, enkla och värdige ord, hämtade ur de norska presternas budskap till sina församlingar på påskdagen, tolkades fullödigt den ståndpunkt för hvilken kyrkans och skolans män i Norge utstå förföljelse och lidanden. När det fören förstållning om den mentalitet, som råder hos deras motståndare, kan man som jämförelse citera följande smakprov av Quislings ledarskrifvare i Aftenposten: "Som vettlösa djur, glömska av sin andliga värdighet och sitt höga kall, störta norska kyrkans präster i väg, varthän veta de ej. Det är de primitiva drifterna, som leda dem i ett vettlöst och hysteriskt koppel utan all förnuft."

Den norska nationalkaraktären präglas av stolthet och självmedvetenhet. Resultatet av Quislingfolkets meningsyttringar kan alltså ej bli mer än ett. Med var dag får man också nya bevis på att intet fysisk våld förmår nedslå de starka andliga krafter, som prövningarna mobiliserat hos vårt grannfolk. Att quislingelementen under de senaste veckorna låtit förleda sig till tillgripa metoder, som aldri vunnit hävd i Norden, förändrar uppenbarligen ej något.

Tvärtom tycks man på en avgörande punkt åtminstone temporärt ha tvingats till retreat. Hetsen mot presterna, som flammade upp med full kraft efter påsk och kompletterades med en rad "lagliga" påbud av Quisling fick ohållbara konsekvenser. Man kunde visserligen häkta biskop Berggrav men måste åter försätta honom och flera av hans underlydande på fri fot. Man försökte bryta motståndet hos alla de församlingspräster, som nedlagt sin verksamhet, genom att utnemna s.k. fungerande biskopar, men kyrkodepartementet såg sig snart föranlåten att erbjuda sig att återkalla dessa förordnaden, tydligen i hopp att

nå fram till ett mindre kaotiskt tillstånd än det mansjälvt skapat. För närvarande förefaller det alltså, som om man kunde iaktaga en viss avmattning i kampen mot kyrkan - ett symptom, som dock ingenlunda kan ge anledning till större optimism för framtiden.

I striden mot den överväldigande majoritet av lärare, som vågrat att låta anpassa sig i det s.k. lärarssambandet, går man nämligen fram med en utomordentlig brutalitet. Som bekant ha Quislingmyndigheterna deklarerat, att alla lärare som icke före den 1 maj låtit ansluta sig till 2sambandet", för all framtid skola förvisas från skolan och bestemt förbjudas beklåda något embede. Att detta påbud måste få överskådliga konsekvenser tycks Nasjonal Samling emellertid från början haft klart för sig, och det är typiskt, att en av dessa tidningar sett sig nödsaget att varsla om en långvarig sprängning av själva skolväsendet. "det norska folket", heter det cuniskt, "tar säckerligen icke skada till sin själ, fast en del skolar stängs ett par år, medan nya lärare utbildas. Pojkar och flickor kunna i denna tid göra nyttigare arbete än att pugga lexor." Samtidigt gå hämnden och besvikelsen ut över lärarkåren. Den svenske opinionen har redan tidigare starkt upprörts av de många underrättelserna om arresteringar och deportationer. Allt detta fördecknar dock vid sidan av skildringen från den ohuggliga transporten av saktade lärare från koncentrationslägret Grini ved Oslo över Trondheim upp till tvångsarbetsplatserna i Nord-Norge. De gräsligheter, som utspelas bland de 500 fångerna ett hundretal voro svårt sjuka - ombord på den för 250 personer avsedda, numera överåriga ångaren Skjerstad, äro av den art, att man skulle vågra att tro på dem, om ej allting tyder på att uppgifterna äro korrekta. De bekräftas för övrigt tillräckligt av Quislings hus- och lövorgan Fritt Folk. Tidningens kommentarer till den fruktansvärda trängseln, de otillräckliga sanitära åtgärderna och bristen på mat och vatten ombord på dödsskeppet lämna vid röheten beträffar ej mycket övrigt att önska: "Herrerna funno icke den konfört de ansogo sig berättigade till som storpolitiker".

Biskop Stenens gripande vädjan om försoning för de olyckliga gav ej resultat. Quisling fränhårdade. Den, som brant sina skepp, løpar linen ut. Alltjämt är det däremot svårt att fatta vilket intresse ockupationsmyndigheterna ha av hela denna utveckling. Det är tydligt, att man från tyskt håll gjort sitt till för att bränna takten i kampanjen mot kyrkan. Ett lugnande ingripande i lärarkonflikten har däremot ej hörts av. I själva verket grusade just det tal, som hölles den 21. mars av gauleiter Wegener och Terboven många förhoppningar. Den förra började visserligen med förklaringen, att "Tyskland har ett upriktigt intresse av att låta Norge frivilligt gå sin väg i framtiden", men var strax framme vid konstaterandet att bevisen härpå borde sökas - på Akershus. Terboven stämplade i sitt tal lärarnes hållning som "strejk" och ett hot mot tyska krigsmakten. Sammanhanget mellan krigsföring och vapanlösa människors samvetsfrihet förblir emellertid ett mysterium. Nordens folk ha här i århundran gjort distinktioner som olösligt förenats med deras rättmedvetande.

GÖTEBORGS-TIDNINGEN. Torsdag 30. april 1942.

ATTILAS ANDE.

I avvaktan på den berämda stora tyska offensiven i öster synes kriget ha väntat in i ett nytt skede. Resultatet av den tvååriga Engelsk-amerikanske upprustningen på flygets område har ny börjat bli märkbar. Engelskflygningen är i stånd till att med stora luftstridskräkter anfälla tyska städer med förödande verkan. Som mål ha utvalts främst två nordtyska utskeppningshamnar och industriorter, samt ett antal platser i det Rhenländska industriområdet, främst Köln. Bombardemangen ha haft samma karaktär som de tyska bombanfallen mot engelska städer hösten 1940 och våren 1941. Enorma bomblasten ha vräkt ned över städerna. Avsikten har varit tvåfaldig: dels att genom bombflygningens våldighet försäkra sig om att också de krigsviktiga industri- och hamn-

målen traffades, dels att påverka den tyska befolkningen. Nu är det ju så att krigsviktiga fabriker och betydelsesfulla hamnar ofta icke aktat för rov att placera sig i närheten av historiska minnesmärken av större och mindre kulturell betydelse. Under den tyska bombeoffensiven mot engelska industri- och hamnorter skadades otalige oersättliga värden av denna art. Kyrkor, museer, historiska monument o.s.v. förstöras i massa. Samma resultat har uppstått ved de engelska anfällen mot Lybeck och Rostock. Därjämte ha otaliga bostadshus utplånats eller skadats och många civilpersoner fått sätta livet till. Till den massförstörelse på civil egendom som åstadkoms genom de tyska terroranfällen mot London, vilka inriktades speciellt på att skrämna till underkastelse och derfor huvudsakligens avsågo just bostads-kvarter, ha väl de hittillsvarande engelska anfällen icke kommit upp. Men uppenbart har mycket avsevärd förstörelse uppnåtts. Den tyske reaktionen mot de engelska räderna för emellertid in ett helt nytt moment i luftkrigs-föringen. Sedan man på tyskt håll uttrycker den starkaste moraliska indig-nation över att engelmännan haft fräckheten att inte nöja sig med att få sina egna städer sänderbombaduten också anfallit tyska städer med samma fördärande verkan, förklaras det, att nu skall vedergällningen komme.

Den har redan påbörjats med bombingen av Bath. Det märkliga är emellertid inte att tyskarna svara med samma mynt. Det märkligaste är motiveringen. Det förklaras nu uppåt från Berlin att vedergällningen skall gälla kulturhistor-iskt betydelsesfulla minnesmärken. Derfor att historiskt värdefulla byggnader förstörts i samband med den engelska bombingen av Lybeck och Rostock, skola nu väl sina bombträder mot England som flygmål icke utvälja krigsviktiga an-läggningar eller förstöraktioner lämpade befolkningscentra uten historiska minnesmärken. Detta är inte förtal, utan står att lösa i officiella deklara-tioner från den tyska riksledningen. Bekräftelsen har också redan kommit med bombardementet mot Bath. Före kriget fanns i denna stad ingen industri. Att engelsmännen skulle ha anlagt krigsindustrier där under kriget är väl ingen som tror. Bath ligger ju i den mest oskydda delen av södra England. Däremot finns i Bath, förutom det från romartiden bevarade världsberömda badet och andra antika monument, en storslagen gotisk katedral jämte ett stort antal kulturhistoriskt märkliga byggnader från badortens glanstid under 1700-talet. Dessa voro de utsedda bombmålen. Att inrikta krigsföringen på förstöring i stor-sta skala av västerlandets kulturminnesmärken är icke en förvildning av krigs-föringsmetoderna. Dessa kunna näppeligen ytterligare förvildas. Det är ett utslag av en i ordets värsta betydelse barbarisk mentalitet. Ett utslag av ett slätt att tänka, som saknar varje beröring med allt det, som trots allt kunnat ge oss rätt att tala om och vara stolta över en västerlandsk kultur-utveckling. Med allt det som givit Europas folk en särstilling bland jordens folk. Det är humerkövningen Attilas, Djengis Khans och Tamerlans mentalitet, som åter fått möjligheten att göra sig gällande.

LÖNN SOM FORTJENT

Quisling-pressen meddelte i Morgens at en norsk politimann, Quist Christensen, var skutt av norske flyktninge i nærheten av den svenske grense.

Det er vanskelig å få konstatert hvorledes hendelsen har funnet sted. Det eneste man med sikkerhet kan gå ut fra, er at fremstillingen i avisene er løgnaktig. - Gårdbruker Christensen, som før krigen var beryktet i sin bygd for sin brutale mishandling av dyr, sluttet sig tidlig til N.S., hvor han snart fikk anledning til å tilfredsstille sin brutalitet ved også å gå løs på mennesker.

Han har optrådt som et slags selvbestaltet hjeleppoliti i sin iver for å skade nordmenn. Rapporter fra Flisa går ut på at han var anmodet av lensmannen om å pågripe en hirdmann som hadde optrådt på en av gårdene og rekvirert matvarer fra stabburet og at han blev skutt av hirdmannen. En annen versjon går ut på at han blev skutt av hird-politi under fluktforsøk ved grensen, da partiet hadde planer om å sende ham til sin straffekoloni, den norske Legion, for forskjellige forseelser. Vi vet ikke hvilken av disse to fremstillinger er riktig, men hovedsaken er jo at det nu er en landsforræder mindre i landet.

I forrige uke kjørte en drosjebil forbi Victoria Terrass e. Plutselig så chaufføren en mann kaste sig ut fra vinduet i øverste etasje. Han stoppet ved en livløs masse og fikk ved hjelp av sin passasjer anbragt mannen inne i drosjebilen. To tyskere kom løpende ned og ropte: "Kjør ham til Krematoriet", da de trodde mannen var død. De norske oppløst underveis at det var liv i ham ved at han rørte på hendene for å vise at neglene var avrevne. De kjørte ham til sykehus, hvor han umiddelbart etterpå avgikk ved døden.

QUISLING'S SJELLEHYLDE

Vidkun Quisling er ivrig optatt med å bygge op sin nye statskirke. Han har store vanskeligheter med å skaffe folk til å overta de arresterede og avsatte biskopers og presters stilling. Quisling-prestens antall var jo bare 37 og hele 15 har meldt sig ut, efter at han har satt igang sin kristen-forfølgelse. Han trenger altså nye folk, da han jo ikke alltid kan gjøre som han gjorde i Kristiansand, hvor han flyttet hele bispeembedet til Skien, fordi "biskop" Zwilameyer ikke vilde flytte til Kristiansand.

Særlig hellig har han været med utnevnelsen av fylkesøkonomisjef i Stor Oslo fylke av N.S., f.h.v. fylkessekretær i Blå Kors, Bjarne Barby, til residerende kapellan i Gamle Aker menighet. Barby er sønn av en hederlig parkarbeider i Oslo og hans familie er det ikke annet enn godt å si om. Han vokste op i den fra Oskar Braastens produksjon bekjente Sagene gård "Ulvehiet", men viste desverre i en tidlig alder skatte tilbøieligheter. Efter å ha gjennomgått folkeskolen, utviklet han sig raskt til den rene rampegutten. Det lykkedes hans praktige foreldre å få ham inn i Frelsesarméen for å redde ham fra undergang. Her så Bjarne sin store chance og utviklet sine talegaver og sitt skuespillertalent til en slik fullkommenhet, at han efterhånden blev betrudd kasserer-stillingen på Frelsesarméens barnehjem. Da kassen raskt forsvant i hans lomme, ble han for alltid ferdig med Frelsesarméen.

Efter en tids lediggang, fikk han fast følge med en dame i Blå Kors, hvilket resulterte i fast stilling i korset. Hans før nevnte talegaver skaffet ham en rask karriere og snart var han reisesekretær, hvilket bragte reisekassen samme sorgelige skjebne som Frelsesarmékassen. Heldigvis for Bjarne kom nu krigen i Norge og han reddet sig fra påtale ved å gå over til det gule kors og bli medlem av N.S. Her kom han også over i den finansielle gren av virksomheten og blev økonomisjef. Hvorvidt han her fulgte sin tidligere praksis i sin omgang med kontantene, vet vi ikke, men formodentlig har fylkets partikasse været så minimal at den ikke har vakt hans gamle interesse tillive igjen.

For noen måneder siden blev kirkevergen i Oslo avsatt for at herr Barby skulde få stillingen og derfra har spranget til sjelesørgerstillingen i Gamle Aker ikke været langt.

LUSE-FRANS DELEMENTERER

Luse-Frans har henvendt sig til oss og protestert indignert mot at vi i vårt forrige nummer skrev at Franklin Knudsen var like uskkyndig når han uttalte sig om bankpolitikk, som Quisling når han skrev om kristendom og næstekjærlighet eller som Luse-Frans når han uttalte sig om våren herremoter. - "Pressen forfølger mig", sier Luse-Frans. "I 1940 bragte tyske aviser billede av mig som eksempel på den utsultete arbeiderklasse i Norge og nu blir jeg nevnt sammen med Quisling. Jeg er ikke nazist", sier Luse-Frans; "og med hensyn til klæddrakten, har jeg funnet at min er praktisk til mitt arbejde, dermed basta." - Vi gir Luse-Frans vår mest uforbeholdne undskyldning for å ha nevnt hans armen med Quisling og dermed bragt noen til å tro at han tilhørte partiet. Det har aldri været vår mening å kaste stenk på en Oslo-skikkelse som aldri har gjort en katt fortred.